

Διαδικασία Bernoulli: Οι αφίξεις συμβαίνουν σε διακριτό χρόνο και οι χρόνοι μεταξύ των αφίξεων ακολουθούν γεωμετρική κατανομή

Αριθμός αφίξεων σε κάποιο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα:

- Διωνυμική με παράμετρο p, n : Εκφράζει το συνολικό αριθμό των επιτυχιών k σε n ανεξαρτητές δοκιμές:

$$S = X_1 + X_2 + \dots + X_n$$

$$P_S(k) = \binom{n}{k} p^k (1-p)^{n-k}, \quad k=0, 1, \dots, n$$

$$E[S] = n \cdot p, \quad \text{var}(S) = n \cdot p(1-p)$$

Χρόνος μέχρι την πρώτη άφιξη:

- Γεωμετρική με παράμετρο p : Εκφράζει τον αριθμό των δοκιμών T ως και την πρώτη επιτυχία.

$$P_T(t) = (1-p)^{t-1} \cdot p, \quad t=1, 2, \dots$$

$$E[T] = 1/p, \quad \text{var}(T) = \frac{1-p}{p^2}$$

Χρόνοι μεταξύ των αφίξεων - Χρόνος k -ετής άφιξης

ζ.μ. Y_k : ο χρόνος της k -ετής επιτυχίας

ζ.μ. T_k : ο k -ετος χρόνος μεταξύ των αφίξεων - αντιστοιχεί στον αριθμό των δοκιμών μετά την $(k-1)$ -στη επιτυχία ως την επόμενη επιτυχία. Έτσι: $T_1 = Y_1$, $T_k = Y_k - Y_{k-1}, k=2, 3, \dots$

$$Y_k = T_1 + T_2 + \dots + T_k: \text{αριθμός δοκιμών ως την } k\text{-ση επιτυχία}$$

Οι T_k είναι ανεξαρτητές, γεωμετρικά κατανοημένες ζ.μ. με την ίδια παράμετρο p . Άρα για την $Y_k = T_1 + T_2 + \dots + T_k$ έχουμε:

- $E[Y_k] = E[T_1] + E[T_2] + \dots + E[T_k] = \frac{k}{p}$
- $\text{var}(Y_k) = \text{var}(T_1) + \text{var}(T_2) + \dots + \text{var}(T_k) = \frac{k(1-p)}{p^2}$
- $P_{Y_k}(t) = \binom{t-1}{k-1} p^k (1-p)^{t-k}, \quad t=k, k+1, \dots \sim \text{Pascal τάξης } k$

Διαδικασία Poisson: Οι αφίξεις συμβαίνουν σε συνεχή χρόνο και οι χρόνοι μεταξύ των αφίξεων ακολουθούν εκθετική κατανομή.

Αριθμός αφίξεων σε χρονικό διάστημα μήκους τ

- Poisson με παράμετρο $\lambda\tau$: Εκφράζει το συνολικό αριθμό των αφίξεων σε διάστημα μήκους τ .

$$P_{N_\tau}(k) = P(k, \tau) = \frac{(\lambda\tau)^k e^{-\lambda\tau}}{k!}, \quad k=0, 1, 2, \dots$$

$$E[N_\tau] = \lambda\tau, \quad \text{var}(N_\tau) = \lambda\tau$$

Χρόνος μέχρι την $1^{\text{η}}$ άφιξη

- Εκθετική με παράμετρο λ

$$P_T(t) = \lambda \cdot e^{-\lambda t}, \quad t \geq 0$$

$$E[T] = \frac{1}{\lambda}, \quad \text{var}(T) = \frac{1}{\lambda^2}$$

Χρόνος k -ετής άφιξης

Η ζ.μ. $Y_k = T_1 + T_2 + \dots + T_k$ εκφράζεται ως το άθροισμα k ανεξαρτητών εκθετικά κατανοημένων ζ.μ.

- $E[Y_k] = E[T_1] + E[T_2] + \dots + E[T_k] = \frac{k}{\lambda}$
- $\text{var}(Y_k) = \text{var}(T_1) + \text{var}(T_2) + \dots + \text{var}(T_k) = \frac{k}{\lambda^2}$
- $f_{Y_k}(y) = \frac{\lambda^k \cdot y^{k-1} \cdot e^{-\lambda y}}{(k-1)!} \sim \text{Erlang τάξης } k$

Άθροισμα ανεξαρτητών Poisson ζ.μ.

$$M \sim \text{Poisson}(\mu)$$

$$N \sim \text{Poisson}(\nu)$$

$$(M+N) \sim \text{Poisson}(\mu+\nu)$$

Διαδικασία Bernoulli (συνέχεια)

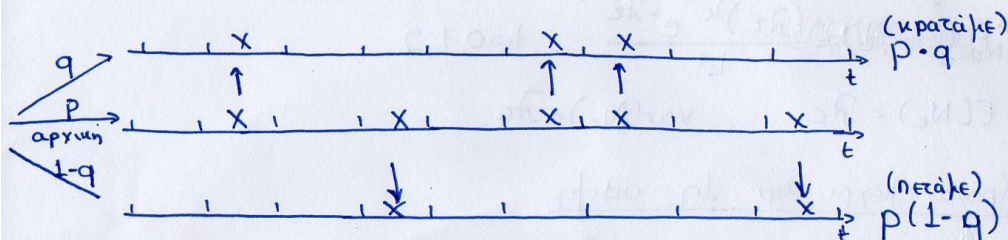
Η κατανομή Pascal αντάζει σε επωρήματα του τύπου $P(k\text{-οίς επιτυχίας στη δοκιμή } t)$

$$P_{Y_k}(t) = \binom{t-1}{k-1} p^k (1-p)^{t-k}$$

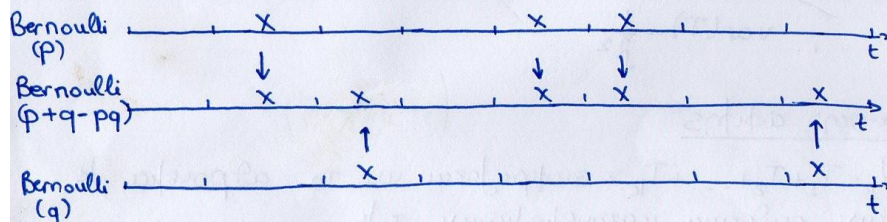
↗ αριθμός δοκιμών
↘ αριθμός επιτυχίας

$$P\binom{n}{k} = \frac{n!}{(n-k)! k!}$$

Διάρθρωση ε.δ. Bernoulli:

Συγκροσμός ε.δ. Bernoulli:

Poisson προσέγγιση δυνάμειας:

Η Poisson Z_k με παραμέτρο λ παίρνει μη αρνητικές ακέραιες τιμές με πιθανότητα:

$$P_Z(k) = e^{-\lambda} \cdot \frac{\lambda^k}{k!}, \quad k=0,1,2,\dots$$

$$E[Z] = \lambda, \quad \text{var}(Z) = \lambda$$

Για κάθε μη αρνητικό ακέραιο k , η δυνάμειος πιθανότητα

$$P_{Y_k}(t) = \frac{n!}{(n-k)! k!} p^k (1-p)^{n-k} \quad \text{συμπίπτει στο } P_Z(k), \quad \text{για } n \rightarrow \infty$$

με $p = \frac{\lambda}{n}$ κρατώντας το λ σταθερό.

Γενικά η προσέγγιση είναι καλή όταν $\lambda = n \cdot p$ με n πολύ μεγάλο και p πολύ μικρό.

Διαδικασία Poisson (συνέχεια)

Διάρθρωση ε.δ. Poisson: Όταν υπάρχει αλυσή την κρατάμε με πιθανότητα p και την πετάμε με πιθανότητα $(1-p)$. Έτσι τελικά έχουμε δύο ε.δ. Poisson με εστίες λp και $\lambda(1-p)$

Συγχώνευση ε.δ. Poisson: Αρχιζουμε με δύο ανεξάρτητες ε.δ.

Poisson με ρυθμούς λ_1 και λ_2 και τις συγχωνεύουμε κατά γραφοντας μια αλυσή όποτε έχουμε αλυσή σε μια από τις 2 ε.δ. Η ε.δ. που προκύπτει είναι Poisson με ρυθμό $\lambda_1 + \lambda_2$.

Επίσης:

$$P(\text{αλυσή από } \lambda_1 \mid 1 \text{ αλυσή}) = \frac{\lambda_1}{\lambda_1 + \lambda_2}$$

$$P(\text{αλυσή από } \lambda_2 \mid 1 \text{ αλυσή}) = \frac{\lambda_2}{\lambda_1 + \lambda_2}$$

Γενίκευση: Η συνολική ε.δ. αλυσών που προκύπτει από τη συγχώνευση των αλυσών "n" ανεξάρτητων ε.δ. Poisson με ρυθμούς $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_n$ είναι Poisson με ρυθμό $\lambda_1 + \lambda_2 + \dots + \lambda_n$

Τυχαία εμφάνιση σε μια ε.δ. Poisson: Αν και τα χρονικά διαστήματα μεταξύ διαδοχικών αλυσών έχουν μέση διάρκεια $\frac{1}{\lambda}$ μονάδες χρόνου, ένας παρατηρητής που φανεί σε μια αυθαίρετη χρονική στιγμή είναι πιο πιθανό να πέσει σε ένα μεγάλο τεταίο διάστημα παρά σε ένα μικρό. Σε απεικόνιση, η μέση διάρκεια του διαστήματος που βλέπει ο παρατηρητής είναι μεγαλύτερη, δηλαδή $\frac{2}{\lambda}$.